

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Műfajtési árak: Egész évre 5 frt., félévre 3 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: *szerdán este és szombaton este.*
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, kigyó-utca 9. szám.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Benedek Ferencz †

A székesfejérei káptalannak s a katolikus világnak gyásza van. Tegnap délután megkondult, az öregharang: Benedek Ferencz lelke a menyekbe szállt!

Sokáig vívódott a halállal, mely végre is urrá lett porhüvelyé fölött s elragadta tőlünk a kik szeretettel álltuk körül betegágyát s meghatva állunk most ravatalánál.

Ritka nemes érzésű ember volt, jótékony lelkű főpap, a kinek emlékét százan és százan áldják s a kinek emlékét marandó alkotásaiban fogják áldani a késő utódok is.

Isten parancsai szerint élő főpap volt, buzgó, áhitatos vallású és jótékony szívi. E mellett régi tipikus alakja a már kiveszni készülő magyar karakternek. Őszinte volt, anélkül, hogy ez őszinteségből nyoma is lett volna a rosszindulatnak. Soha sem fordulhatott hozzá kéressel szegény, megszorult ember, hogy ne segített volna rajta. És jószívűségében annyira ment, hogy nem egyszer adta oda utolsó fillérét is.

Gyémánt-misés pap volt, Isten hosszú életet adott neki. És e hosszú élet csak szeretetet, halált és elismerést termelt számára. A miből most koszorút fon a kegyelet s halásan teszi le ravatalára.

*

A régi megyeház-utcai lakásban, a tágas kapu melletti helyiségben van felállítva a ravatal.

Az egész szoba fekete draperiakkal van bevonva, a melyből élesen válik ki a halott fejének háttérben egy hatalmas nagy fehér kereszt

Az óriási viasz gyertyák lobogó fényé sárga fényt vet a lilaszín selyembe öltöztetett halott arcára. Viasz arczán megmeg rezdül a lobogó láng fényé, s mintha mosoly futna végig a halavány arczón: áhnodik az örök álomban — meghalt!

Meghalt?

Csak a porhüvely omlott össze, a lélek él a magasban, hová érdemének jutalmául eljutott

A bánatos rokonok gyászba borultak zokogva állják körül a ravatalt. Az utolsó bucsuszó ez a halotthoz, kinek ajka nem mozdul többé szóra, a kinek áldó keze nem törli le többé a sorsüldözötték könyeit. Szeme nem nyílik fel többé soha, jóságos tekintete nem néz körül, nem keresi többé a vigaszra szoruló szerencsétleneket.

Sáppadtan rezgő gyertya lángok lobogó fényé sikamlilik végig a gyászba borult termen, a színes tavaszi virágok sokasága fonyadtan hervadoz a ravatal körül. A

hervadó virágok fanyar illata s a kábitó tömjén tüst tölti be a levegőt. A gyógyszeres rokonok zokogva borulnak le a selyem szemfödő, a halotti dísz fölé, lelkükből felsír a fájdalom a keserű igazság tudatára: meghalt!

Meghalt?

Mintha a lilaszínű suhogó selyemmel körülvett arczón mosoly futna végig, nyugodt szelíd mosoly, biztatásul az élőknek, vigasztal a szomorkodóknak, hogy föltámadunk!

Néha zajtalanul nyílik meg az ajtó, s belép rajta egyik-másik jóbarát halavány arczonnal, szóval. Keresztvetéssel, némán hajlik meg a háttérben ragyogó feszület előtt, mely színboluma a vallásnak, a szenvedő életnek s a — föltámadásnak.

Szomorú sorban jönnek a káptalannak tagjai utolsó imát mondani a ravatal előtt. És jönnek hosszú sorban a jó barátok, az ismerősök és a halás szegények. Mindenki ott van. Egy egész város gyászol, egy egész város temet.

*

Életrajzi adataiból a következőket közöljük:

A székesfejérvári főtemplom tornyán lengő fekete zászló hirdeti, hogy a káptalannak gyásza van. A jószívűről ismeretes Benedek Ferencz prépost-kanonok az egyházmegye másod-nesztora f. hó 14-én d. u. 5 órakor visszaadta lelkét Teremtőjének.

Benedek Ferencz a Bicske melletti Eörs-pusztán született 1811. szeptember 17-én, hol édesatyja jómodu birtokos volt. A jötehetségű gyermeket szülői tudományos pályára szánták. Iskoláit Fejérvárott, Esztergomban, Budapesten, Nagyszombatban végezte. A philosophia végeztével követvén szíve hajlamát, a fejérvári papnövédek közé ohajtott lépni. Lekésvén a concursus-ról, Horváth János püspök megengedte, hogy kezdetben mint externista hallgassa a theológiát. aztán pedig véglegesen is fölvette őt az egyházmegye kebelébe.

1835-ben pappá szenteltetvén, 12 évig kápláni minőségben munkálkodott Ráczkevény, Vaálba. Ettyeken, Bodajkon és a székesfejérvári felsővárosi plebánia területén. Három éven át mint plebános-helyettes hirtette az igét Csoór. Felcsúth és Boglár községekben. 1850-ben Kozmán folytatja működését már mint valóságos plebános; 1855-ben Nagy-Hantoson s még ugyanazon évben Csákváron. Ez volt változatos lelkészi pályáján az utolsó állomás. A csákvári alesperesi kerületnek 1868 óta alesperese és egyházkerületi tanfelügyelője volt. Itt érte őt 1879-ben a fejedelmi kegy, mely őt a székesfejérei káptalan ifjú mesterkanonoki stallumába helyezte.

Mint ilyen egyuttal a papnövédeknek

5 évig igazgatója s nagy kora daczára is a lyceumnak ugyanannyi ideig tanára volt. Az élelmes fiatalág persze kitünően értett ahhoz, hogy az öreg ur és kezdő előljárónak jó szívét a maga kényelmére kamatoztóvá tegye. Ha barátságosan kandikált be a nap az ablakon, a nagyságos ur argumentálásukra kénytelen volt elhinni nekik, hogy ilyenkor egy kis séta a kispapoknak ártalmára nem lehet.

Hogyan is lehetett volna ő itt szűkeblű, mikor az ilyen még ökreitől sem volt képes megtagadni. Midőn ugyanis a csákvári tagosításakor a határ szélén választotta meg a plebánia földjét, s kérdezték tőle, mért kérte ki részét oly messze a plebánia-lakástól, azt válaszolta, hogy ezt azért tette így, hogy az ökrei, mig oda kiérnek, kisétálhassák magukat.

Rendkívüli olvasottságánál fogva sok dologhoz hozzá tudott szólni. Mindig komoly dolgokkal foglalta el magát. Az antiszemitizmus és szabadkőművesség országában senki sem lehetett nálánál jártasabb. Anyanyelvén kívül tökéletesen beszélt a németet s francziát. A legújabb irodalmi termékek mindig gazdagon voltak képviselve asztalán.

Igazi magyar zamatu alak volt az öreg ur, nagyon sok eredetiséggel fölruházva. A régi dolgokról oly élvezettel tudott szólni, hogy a hallgató nem tudta mit bámuljon inkább rajta: a különös karaktert-e, melyet a mult eseményeiben maga előtt lefestve lát, vagy a kitünő memóriát, mely nem téveszti szem elől a legkisebb részleteket sem?

E tulajdonok őt kitünő társalgóvá avatták. És ha valaki az ő néha nyers természetességével szemben villámhárító gyanánt egy kis flegmát tudott magára öltetni, az megelégedve hagyhatta el barátságos hajlékát.

Ahol megfordult, csaknem mindenütt valami eredeti emlék fűződik az ő nevéhez. Ráczkevény különféle fajta dohányt ültetett, de mielőtt megérett volna, helyezték őt Vaálba. Meghagyta tehát káplán-utódjának, hogy gondját viselje a dohánynak. Szedje külön a más más fajta leveleket, és írja rá a nevét, hogy ítéletet mondhassanak a dohány minőségéről.

Az utód azonban nem vette olyan szigorúan a parancsot. Összevissza rakta a levelet, csak egy feltünően kis levelű fajtát különített el a többtől. A mezőváros irnokai, esküdtjei a káplán urhoz, azaz a Benedek dohányára szívesen ellátogattak naponkint. Nem is győzték Kolumbus növényét eléggé magasztalni, mikor végre a kis levelűre is rákerült már a sor. Alig szíppantottak azonban egyet, kettőt belőle, a gyenge tensorsak

mind futó németekké váltak rögtön. A potya-pipázás ettől fogva persze füstbe ment, de a Benedek dohányának híre Ráczevén örök emlékezetben él.

Ettyeki káplánoskodása idejére esik az ottani kálváriának öz. Smikálné bőkezűségéből történt felállítása. melynek czélszerű szervezése körül Benedeknek nagy érdemei vannak. Mérnök és gondos kertész is volt ő egy személyben. A gyönyörű fekvésű dombot orgonafa-sóvénynyel és árokkal vette körül, minden stáció mellé rózsafát ültetett s naponként öntöztette szolgálatkész iskolás gyermekeivel. Az öregek még mind kegyelettel emlékeznek az ő fáradhatlan buzgóságára. A fiatal generáció pedig most azzal hálálta meg az egykori fiatal pap fáradozását, hogy a szent emlékek iránt tartozó tiszteletnek csúfságára e szent helynek tőszomszédságában a falu bikáinak istállót emelt.

Amit Ráczevén a dohánytenyésztés terén szeretett volna elérni, azt Bodajkon a gyümölcstermeléssel kísérte meg. Nagy utánjárásal a nemesnél-nemesebb gyümölcsfajokat sikerült megszereznie. Saját kísérletezése után akarta tudni, melyik válik be leginkább a helyi viszonyok szerint leghasznosabb fajnak a sok közül. Gondosan összeállította a catalogust, amelyben minden fának száma és neve volt. De itt is úgy történt, hogy ő ültette a fát és más szedte le gyümölcsét, mert székesfejérvári káplánna lett, mielőtt experimentációját befejezhette volna. Az utód pedig csak azt a bagatell hibácskát találta elkövetni, hogy elvesztette a catalogust s így nem lehetett többé tudni, hogy melyik gyümölcs milyen nevet visel. Azért ezt a káplánársát soha sem tudta anélkül megemlíteni, hogy tisztességes neve elé az „élhetetlen“ praedicatumot oda ne tette volna.

Kozmán egy ujsághirdetés jutott ke-

Nyári alkony.

Irta: Szathmáry István.

*Magam járok az árnyas, zöld berekben,
Kéblemben édes bánat hírja rezzen;
Meggondult már az eszharang senjé,
Szegény szívem úgy fáj, sajog beléje!!*

*Mit is regélsz, te kis harang, dalodban,
A melyben annyi rejtett fájdalom van,
Miért is fáj szívem úgy hallatára,
Mért is borul a bú felője rája??*

*Te kis bohó, oh mondd, miért regéled,
Hogy nem egyeb, mint pusztá lég, az élet,
Hiv ábránd a földi üdv reménye,
Egy árny sötétlik mindenvütt feléje.*

*Én kevesemnek kiért úgy epedtem,
Hattyu-dalát halom búsz zengzetében,
Mulanóság parányi hirdetője,
Azért reeg fájón szívem hírja tőle.*

Üti-rajzok Olaszországból.

— A „Fejermegyei Napló“ eredeti társaja. —

V.

R ó m a.

A sixtini kápolnából jutunk a „stanzák“-ba, ezek pápai disztermek, melyeket Raffael II. Gyula és X. Leó pápa megbízásából csodálatos freskókkal díszített; a stanzákat egy boltozott folyosó előzi meg, a loggiák. Mig a belső termekben az emberiség szelleme és a győzelmes kath. egyház van dícsőítve, e tetőboltzatokon az ő és új szövetség története van ábrázolva,

zéhez, melyben egy csodálatos könyv volt ajánlva. A kellő pénzösszeg beküldése után a birónak megküldték a könyvet, mert őt is be kellett a dologba avatni, minthogy e könyv a szarvasok által okozni szokott károk elhárítására tanácsosul szolgálni kecségetett, a mi pedig az egész községre nézve megbecsülhetetlen jótéteménynek látszott.

A könyv utasítása szerint kőcotot assa foitidába kellett áztatni s kettéhasított karró közé szorítva a szántóföldeken, merre a szarvasok járnak szoktak, kitzitni. A recept bevált fölségesen. A nemes vadat az irtózatoss búz nem csak a szántóföldektől tartotta távol, de még az erdőből is kiűzte. Az uraságnak kértől kellett közbelépnie, hogy a hatásos eszközt többé ne alkalmazzák.

Itt s talán épen ez által vonta magára Eszterházy Miklós grófnak figyelmét, ki annak idején Csákvárra praesentálta őt plebánosnak.

Nemzetgazdászati experimentációját itt is folytatta. Azon spekulált, hogy hogyan láthatná el szántóföldjeit rövid idő alatt kellő mennyiségű jó trággyával? És azon lumin-sus ötlete támadt, hogy szalmát hordat az ökor állásra, hol t. i. a gulya delelni szokott és megvan a kész trággya. De a pajzán marhák megették a szalmát s elhordták a trággyát más emberek szántóföldjére a határban.

Eredeti gondolkozás módjára vall az, a mit egy iskolás fiúval tett. Erről ő t. i. azt hallotta, hogy igazi ezermeister, mindent képes utánozni és semmitől sem fél.

Egyszer épen kapóra jött ez a szemes kölyök. — Hallod-e gyerek? Nekem azt mondták, hogy te mindent meg tudsz csinálni. Hát meg tudod-e tenni, a mit én majd mutatok neked?

A gyerek egész határozottan állítá, hogy meg.

a mely előkészítette fentebbi nagy javakat. Végül Raffael szönyegek zárják be a sorozatot, a melyeknek tárgya az egyház alapítása Péter és Pál által.

Ekképen a Sixtina Raffael festményeivel egy világkorszak kultúrtörténeti mozzanatait tartalmazza. A kath. egyház ezekben a szépség és jámborság oly gyönyörű gyümölcseit érlelte meg, a melyre mindig büszke lehet, és ha valaki kicsinyli a középkor művelődését, azt csak e műrekekről kell utalni. Nem csekélyebb értékűek mint azon reemek, a melyeket Görögország a legnagyobb virágzás korszakban alkotott, és még eddig nem is lettek felülmulva.

A képtárból a szoborgyűjteménybe mentünk, de hogy a plastikai műrekek gazdaságában helyes beosztást kövessünk, csak a főbb műveket tekintettük meg tüzetesebben. Különösen a „Sala rotonda“ érdekelt, hol Zeus szobra áll a „Cortile del Belveder“ az Apollóval és a Laokon-csoporttal, és végül a „Braccio nuova“ az Augustus és Demosthenes szobrokkal. Innen a vatikáni könyvtár pompásan berendezett termébe jutottunk, hol csakis átsietve gyönyörködtünk a könyvtári ternek fényében és pompájában. De nem végezhetek a Vatikánmal a nélkül, hogy egy érdekes mozzanatot fel ne említenék. Mivel a Vatikán gyűjteményeit csak 10 órákor nyitják meg, és mi már 8 órákor indultunk el hazulról, felhasználtuk az időt, hogy Szt. Péter templom belsejét megtekintsük. Dobogó szívvel léptünk be a szent hajlékba, a melynek minden köve, minden oszlopa egy-egy műrekek, nem is szólva a nagyszerű festményekről és szoborművekről. Midőn a föltár elé a Szt. Péter sírjához jutottunk, azzal szemben, a templom bel hajójában állnak a gyón-

A plebános leveszi kalapját. A gyerek is leveszi kalapját. A plebános fejéhez nyul, megfogja haját, a fiu is megteszi. Benedek egy rántással leszedi parókáját. A fiu egy pillanatra elmereszi szeméit s meglepetve a kopaszágtól, rohan ki a kapun.

A plebános történetesen iskolába megy következő napon. S kit lát ott kitérdelgetve, mint azt a szemes gyereket, kivel tegnap különösen összemérgöztek. Kérdőzküldésére, hogy miért kell ennek itt térdelnie, azt a fölvilágosítást adja a mester: Gondolja csak el esperes ur, ennek a haszontalannak ma az a különös kedve támadt, hogy a gyerekeket sorban üstöküknél fogja s ránczigálja hajukat. Az esperes ur alig tarthatta vissza a nevetést s megmagyarázta a tanító urnak négyesem között, hogy a fiu furcsa passiójának története az, hogy tegnap leszedtem parókámat előtte és most kutatja, kinek a haja jár még úgy le, mint az enyim

Nemes szívének vonását látjuk, midőn 1848-ban mint felszúthi administrator az ottani elfogott szolgabíró megmentésére Budapestre indul, a generális elé lép és előadja, hogy az, a ki már-már arra van kijelölve, hogy föbelővessék, tulajdonképen megmentője az egész községnek; mert épen ő volt az, ki a községet higgadságra s arra intette, hogy ne induljon meggon-dolatlanul Kossuth után.

Politikai nézetei egyébiránt mindig ellenkeztek Kossuthéval. És az utókor eseményei ugy alakultak, hogy az utolsó képviselőválasztásnál ő volt az első, ki a függetlenségi jelölre szavazatát leadta. Meghatározó volt, midőn a tömeg éljenzései között a vöröstollas aggastyán a kocsirol a szavazó urnához vonult.

Szerette a trétát és őszinte szót. Ha valaki nagyon alázas volt, az nem számíthatott sympathiájára. Szevedélyes pipás

tatószekek. Egy ilyen gyóntatószék előtt, a mely „pro lingua hungarica“ feliratot viselt, láttuk a székesfejérvári keresk. akadémia róm. kath. vallású tanulóit, a kik főt. Horváth István hitoktató vezetése és felügyelete alatt végezték szent gyakorlatukat. Mély áhítat fogta el a fiatal, még ugy szólván gyermek-szíveket, ezt észre lehetett venni a komoly, és csaknem büszke magatartásukon. Joggal lehetnek büszkéek arra, hogy ily gyermekkorban már teljesült rajtuk, a miért sok hívő katolikus még végső aggkoráig sóvárog és reménykedik, a Szt. Péter templomában gyónni és megáldozni. Dr. Czapári László gyma. tanár tartotta utána a szent misét, a midőn megáldoztak a fiatalok, kikhez az utazó társaság több tagja is csatlakozott az ajtatos gyakorlatban.

A délután a Forum Romanumnak volt szentelve. A Colosseumnál kezdtük, átmentünk Titus diadalkapuján, a via sacra egész a Capitoliumig.

A capitoliumi domb két emelkedésből áll, ezek között egy körülbelül harmincz méter hosszú mélyedés, hol a monda szerint Romulus alapította a menhelyet. A középen áll Chare Aurél császár lovagszobra; mindkét oldalon pedig Michelangeló tervei szerint készült paloták, a melyekben a capitoliumi műgyűjtemények őriztetnek. A Capitolium legészakibb csucsán, — hol most az Aracaeli-templom áll — volt hajdan a vár, a déli csucsán a Jupiter Capitolium temploma, a rómaiak nemzeti szentélye. A nagyszerű templomból csak néhány oszlophoz maradt meg, annak helyén áll most a Palazzó Cafarelli, a német nagykövetség palotája, melynek kertjében még ma is mutatják a tarpeji sziklát, a honnan a hazaárulókat letaszították

volt s még betegágyán sem vált meg e kedvenc szokásától.

Horváth püspökről, ki őt bevette kispapnak nagy dicsőretet akart mondani, azért jelenlegi püspöke is úgy kezdett róla szólani, hogy jóra való pipás magyar ember volt.

Szeretett beteg embertársain is segíteni. Nemcsak táplálékkal, hanem orvosi tanácsal is ellátta őket Fő-gyógyszere a kigyóhagyma zsirja (köszvény ellen), s a Kneipp által is ajánlott béka-rokka. — Kneippnak egyébként nagy tisztelője s betegségére nézve is kikérte írásbelileg tanácsát.

Jótekonyságát különösen hirdeti a csókakői temető-kápolna és kálvária, mely 12 ezer frt költségen állítottott. E kálvária előtt az utolsó időben egy házhelyet szerzett, hogy ott valami jótekonysági intézet létesüljön, de a halál ugylát-szik ennek végleges megoldásában megakadályozta.

Jellemző vallásos érzésére, hogy az utolsó percig imádkozott. Már agóniában volt, az ajka még akkor is alig hallhatóan susogta: „Üdvözlégy Mária . . . irgalmazz minékünk.“

Az imádság volt az utolsó szava, aztán csendesen elaludt örökre.

Szegény és számtalan rokonait segítette, szegény tanulókat támogattott. Jelenleg is egy szegény theologus ingyen kap nála ellátást.

Jóságával sokszor élelmes emberek vissza is éltek. Nemcsak könyöradományért folyomadtak hozzá, hanem kölcsönkötekek céljából is. Azért csak keveset teáz ki az, a mi felől végrendeletében intézkedik. És e kevés is a jótekonyság oltárára lesz ajánlva.

Legyen áldott az ő emléke.

*

A temetés f. hó 17-én lesz. A mon-dott nap reggelén 9 óraker engesztelő szent mise lesz a székesegyházban, melyen Prifach József pápai praelatus nagyprépost fog pontifikálni.

Az engesztelő szentmise után a gyász-házhoz vonul a közönség, a hol Károly János kanonok fogja az elhunytat beszé-tenni, azután a Szent-Háromságról nevezett temetőbe örök nyugalomra helyezik.

*

A családhoz számos részvét sürgöny érkezett, a megyebeli arisztokraták legna-gyobb része már kifejezte sürgönyileg részvétét.

Eszterházy Miklós Móríc gróf gyö-nyörüi koszorút helyeztetett a ravatalra.

A végrendelet.

Kivonatosan közöljük Benedek Ferencnek végrendeletét, a mely mutatja, hogy megmaradt kis vagyonából is mennyit ad jótekonny czélra.

1-szor Akarom és rendelem, hogy halálom bekövetkeztében temetésem minden fényűzés nélkül legyen, nyugvóhelyem egy elsőhelyű vagyis osztályu sirhely legyen a Szenthárom-ságról nevezett temetőben s a nyugvóhelyemre emelendő sírköltségeire 1000 frt, azaz Egyezer o. é. forint külön hagyományt rendelék.

2-szor Annak felemlítésével, hogy rokonaim már életemben tölem telhetőleg segíté-tem, vagyonomnak hátrahagyandó maradványai-ból első sorban következők hagyományokat ren-delem kifizettetni: a) Hagományozok a székes-fehérvári papnevelőnek alapítványul 1000 frt, azaz Egyezer o. é. forintot, — továbbá hagyományozok a székesfehérvári egyházmegyei aggpapok alapjának alapítványul 1000 frt, azaz Egyezer o. é. forintot, — hagyományozok a váci siketnémák intézetének alapítványul 200 frt azaz Kétszáz o. é. forintot; b) Hagományozok a székesfehérvári Székesegyháznak a székesfehérvári kegyalapítványi pénztárban leendő elhelyezés és kezelés mellett alapítványul 1000 frt azaz Egyezer o. é. forintot olykép, hogy annak kamatairól a főt. székesfehérvári Káptalan feltétlen és kizárólagos rendelkezési jogot gyakoroljon, — hagyományozok szűkül-

kódó vagy beteg székesfehérvári egyházmegyei paptársainak a székesfehérvári kegyalapítványi pénztárban leendő elhelyezés és kezelés mellett alapítványul 1000 frt azaz Egyezer forintot, melynek kamatai felett a székesfehérvári főt. káptalan lesz kegyes rendelkezni és a szokott módon évenként kiosztani; c) Hagományozok halálom évforduló napján egy a székesegyházban évenként elmondandó gyász szent misére, a székesfehérvári kegyalapítványi pénztárban leendő elhelyezés és kezelés mellett alapítványul 500 frt azaz Ötszáz o. é. forintot; d) Hagományozok a mányi templomnak a székes-fehérvári kegyalapítványi pénztárban leendő elhelyezés és kezelés mellett mise alapítványul, feledhetlen boldogult szüleim Benedek József és neje Rayland Terézia lelki üdvéért évenként és ugyan atyáért március, anyáért pedig augusztus hó második felében elmondandó énekes gyász misére liberálval 500 frt azaz Ötszáz o. é. irtot; e) Hagományozok a Kozmai ple-bánia szentegyháznak céljaira alapítványul a székesfehérvári kegyalapítványi pénztárban leendő elhelyezés és kezelés mellett 300 frt azaz Háromszáz o. é. forintot.

3-szor. Akarom és rendelem, hogy a csabdi községben levő és nevemen álló ház bel telkeivel együtt legyen tulajdon joggal unoka hugaim Tóth Mária Magdolna és Tóth Josefát, azon korlátozással, hogy annak holtigani zavar-talan hasznélvezete unokahugom Benedek Alois-ia férjezett Bélyeynt illesse. Ezen élvezeti jog megszüntével nevezett hagyományossaim korlátlanul minden befolyást kizárólag szabadon csak tiszta lelkiismeretünk sugallatát köve-telve, az általuk ismert szándékom megvaló-sítására hiven fordítsák.

4 szer. A Sörédi helyen levő két (2) hold szőlőből egyholdat és ugyanazt, melyen a préház és pince áll, unokahugom Tóth Anna férjezett Stoffer Sándornának, a másik holdat pedig szinte unokahugom Tóth Etelkának tulaj-donjoggal hagyományozom, — valamint Csóká-ban és Söréden fentalálható összes üres jókár-bani hordóimból 1/4 rész hugom Tóth Annának és 1/4 Etelkának tulajdoni joggal adassanak át, a hordókat magyar akóban számítván.

5-ször. Csókakői községben és unoka-öcsém Schiffer Imrénének nevén álló házban levő szobabutorokat a konyha és pincze felszerelést, valamint az itt és Söréden levő összes üres hordóimnak 2/3 részét hagyományozom unoka-öcsém Schiffer Imrénének. — A fennmaradó

a régi rómaik. A capitolumi tér szélén van építve a senatorok palotája, melynek hatalmas falvezetei a régi római államarchívumnak, a Tabulariumnak maradványai. A senatori palota tornyáról legjobban áttekinthető a Forum. Innen láttam másodsor, a nagy rommót, habár jobbról és balról még a templomok és a császári paloták nevezetesebb maradványai láthatók.

A tabularium alatti a Vespasianus-templom három korinthusi oszlopa nyúlik ég felé, kissé távolabb a Saturnus templom nyolc oszlopa egészen jó karban. A Vespasianus-templom mellett még látható a Conendia-templom alapzata, a melynek lépcsőiről hajdan Cicero hirdette a senatus határozatait Catilina és társai ellen; ezzel szemben a Forumnak legjobb épségben megmaradt építészeti műve, a Septimino Seneius diadalkapuja. Egy hosszú négyszögkövekből álló falban még láthatók a rostrának azaz a vivszéknek maradványai, a fal egyes nyilá-saiba elhelyezték az antiumi csatában 238-ban Ch. e. elfoglalt hadi hajók orrait (rostra.) A forum keleti oldalán az Augustus által épített Caesar templom szegélyezi, melyből még tekintélyes falak maradtak fenn; itt láthatók a Caesar által ide helyezett szószékeknek a romja is, a melyről Antonius tartotta híres beszédét a meggyilkolt dictator holtteste felett. A Forum-nak mintegy befejező része a hatalmas Colos-seum, mely négy magas emelettel még ma is hirdeti a római építészet nagyságát és dicsőségét.

A számos templom közül, a melyeket meg-látogattunk a Szent Péter templomon kívül különösen kettő kötötte le figyelmünket, a Szent Pál templom és a Lateráni egyház. A Szt. Pál templom Róma legfényesebb bazilikája, az öt

hajóból álló székesegyház tetőzetét 88 gránit-oszlop tartja. A három középsi hajó oszlopai felett az összes pápák arcképei vannak elhe-lyezve. A lateráni szent Kelemenről elnevezett templom pedig Rómának a legjobb karban levő régibb bazilikája, a melyben épen Parognini, a pápa bibornok-vikárja tartott szent misét és szentelt föl egy püspököt fényes segédlet mel-let. A lateráni palotával szemben áll a Santa Scala épülete, 28 márványlépcső Pülatusnak jeruzsálemi palotájából, a melyeken az Üdvözítő járt. Ezeket Helena császárné hozta Rómába; e lépcsőket a hivek térden másszák meg, utazó társaságunk közül is többen végeztek e szent ájtatosságot.

Legutoljára maradt római programunk fénypontja, a mely megérdemelné, hogy külön cikkben emlékezzem meg róla, ha oly ragyogó tollam és képességem volna, mint koszorús regényírónknak, ki „Egy az Isten“ című regé-nyében oly remekül írja le a pápai misét a sixtini kápolnában. A szárnyas szavak: „Rómá-ban volt, de a pápát nem láttam“, rajtunk nem teljesedett, mert mi láttuk a pápát. A keresk. akadémia igazgatója, az ut rendezője, Szűgyéy László berlini nagykövet ajánlata folytán meg-nyerte a Vatikánnal székelt nagykövetünknek Revertera grófnak protekcióját, a ki már márczius hóban tett lépéseket, hogy az utazó társaság a pápa ő szentségénél audienciát nyerjen. Azonban, habár Rampolla bibornok, a pápa államtitkára is kedvező előterjesztést tett ez ügyben, a pápa egészségügyi állapota még sem engedte meg, hogy a nagyhét farszto munkája közben, még audienciát is adjon; a bibornok államtitkár azonban megígérte, hogy az elmaradt audiencia helyett az egész

utazó társaság meghívást fog kapni a husvét-vasárnapi pápai misére, a mi még nagyobb ki-tüntetést, mert a nagyhétre Rómába összesereg-lett 70.000 idegenből csak 6-800 részesülhet ama szerencsében, hogy jelen lehet a pápa által celebrálandó misén a sixtini kápolnában. Nem is igen hittük, hogy csakugyan meglesznek a meghívók, a mi dr. Faludi igazgató nagy pén-teken nem mutatta a sárga színű papirosokat, melyek a meghívást tartalmazták. A meghívó-n az öltözék is elő van írva, fekete frakk és fehér nyakkendő. Szerencsére el voltunk látva a szük-séges ruhával, a fiunka nézve pedig az igazgató a pápai fűczeremóniánál kieszközölte, hogy náluk a fraktól eltekintsenek, ugy, mint a za-rándoknál az audienciák alkalmával.

Türelmetlenül vártuk husvét vasárnapját és már reggel 1/27 óraker ott álltunk a Vatikán bronzkapujánál, azt híván, hogy elsők leszünk, pedig már ily korai órában is sokan megelőztek. Hét óraker bocsájtottak be a kápolnába, hol a világ minden végéről előkelő és fényes közönség volt egybegyűlt. Pontban 8 óraker egyszerre beállt csend hirdette a szent atya közlédését. Sorfalat álltak a fényes öltözékű pápai kama-rások, a nemes testőrség, a svájciak. azután 12 rózsaszín-báronyba öltözött lakaj magas trónszéken hozta a pápát, a ki jószágos arczán mosolylyal, osztogatta jobbra-balra az áldást. Sokért nem adám, hogy e látványnak szem-tanuja voltam. Előbb a szent atya misézett. azután meghallgatta a Paragani bibornok által celebrált misét; olyan szép egyházi éneket még soha sem hallottunk, mint a sixtini kápol-nában. A második mise után ugyanazon cere-móniával vonult vissza a pápa lakosztályába.

(Folyt. köv.)

borkészletem felét kapja Schiffer Imre, másik felét egymásközt egyenlő arányban kapják Tóth M. Magdolna, Tóth Jozefa és Tóth Anna unokahugaim. A hagyományozott üres hordók és borkészlet megosztását végrendeleti végrehajtóm sorsbuzás utján adja ki.

6-szor. Hagományozok Bauer Máriának, hold. Maszlinger unokaöcsém nevelt leányának Inzersdorfi lakosnak 1500 azaz egyezeröttszáz o. é. forintot.

7-szer. Akarom és rendelem, hogy temetésem napján a székesfejérvári belvárosi és felsővárosi plébánia szegényei között 200 frt, azaz kétszáz frt o. é. készpénzben osztassék ki.

8-or. Hagományozok Kreutz János székesegyháznak 100 frt azaz egyszáz frt o. é.

9-én. Cséleideimnek egy egész évi bér fizetessék.

10-szer. Benedek Mihály monori lakosnak hagyományozok 1500 frt azaz egyezeröttszáz forintot mint unokaöcsémnek.

11-szer. Akarom és rendelem, hogy jelen végrendeletben rendelt összes hagyományok kifizetése és kiadása után fennmaradó összes vagyonom és így készpénzem, künnlevő követeléseim, összes házi bútoraim, fehérneműim, könyveim, képek, berendezéseim, ezüstneműim, szóval minden ingó vagyonom általános és kizárólagos örökösiei legyenek, hű gondviselőim, szeretett unokahugaim Tóth Mária Magdolna és Tóth Jozefa, kiknek kötelességévé teszem, hogy azokból testvéreiket és szegény rokonaikat az általuk ismert szándékukhoz képest belátásuk szerint részesítsék, olyképp azonban, hogy saját lelkiismeretükön kívül senkinek felelősséggel nem tartoznak. Jelen végrendeletem végrehajtására felkérem dr. Szabady József ügyvéd urat, kinek végrendeleti végrehajtói tiszteletdíj gyanánt hagyatékomból 500 forint azaz ötszáz o. é. forintot rendelék kifizettetni.

A végrendeletet ma délelőtt hirdették ki a helybeli járásbírósnál.

HIREK.

— Személyi hír. Dr. Steiner Fülöp megyés püspök ur ó méltósága folyó hó 14-én pénteken d. e. a gyorsvonattal *Budapestre* indult, a honnan hétfőn, az az 17-én *Rómába* fog utazni, hogy részt vegyen bold. *Zacharie* Antal Mária, a szent Pálról nevezett szerzetes congregatio alapítójának és bold. *Faurier* Péter szent Agoston rendi szerzetes kanonoknak áldozó csüörtökön, f. hó 27-én a szt. Péter templomban végre menendő szenté avatási ünnepélyén, a melyre *XIII. Leo* pápa ó Szentsege a világ püspökeit meghívta.

— Főispáni titkár. A belügyminister *Blavari Burghardt* Rezsőt, ki eddig a ministeriumban mint gyakornok működött, báró *Fiáth* Pál főispán mellé titkárrá nevezte ki.

— Pozsonyi emlékünnepe. A *pozsonyi* emlékmű leplezése alkalmával tartandó ünnepélyen f. hó 16-án, vasárnap a megye képviselétében részt vesznek báró *Fiáth* Pál főispán, *Huszár* Agoston alispán és báró *Fiáth* Imre. A város részéről pedig városunknak a közgyűlés által kijelölt három képviselője: *Havranek* József polgármester, *Kalocsay* Alán orsz. képviselő és *Tóth* István főjegyző fognak megjelenni.

— Főigazgatói látogatás a keresk. akadémiában. Pénteken, t. hó 14-én előkelő látogatója volt a keresk. akadémiának, amennyiben dr. *König* Gyula miniszteri tanácsos, aki, mellesleg mondvá, a leghíresebb matematikusok közé tartozik, keresk. iskolai főigazgatói minőségében akadémiánk megtekintésére lejtött. A tanításban és fegyelmezésben elért eredménynyel meg volt elégedve; de sajnálta, hogy nincs az intézetnek szebb épülete. Délben közeleb volt a tiszteletére, a melyen, mint a keresk. társulat vendégei, a következők vettek részt: dr. *König* Gyula, *Spió* Lajos főigazgató, dr. *Kuti* József főrealiskolai igazgató és a sz.

fejérvári keresk. akadémiához és a szombathelyi felső keresk. iskolához kinevezett közoktatásügyi miniszteri biztos, *Pápai* Nándor, a keresk. akadémia igazgató-bizottságának az alelnöke, *Kreiser* Zsigmond, keresk. akadémiai gondnok, dr. *Faludi* Miksa igazgató és a keresk. akadémia tanárai, mindössze 12-en.

— Bucsutiszteltés. Május hó 13-án csüörtökön délelőtt 11 órakor a káptalan és a városi papság tette tiszteletét dr. *Steiner* Fülöp megyéspüspöknek, mely alkalommal *Prifach* József pápai praelatus, nagyprepost tolmácsolta a városi és megyei klérusnak fűi hódolatát, ragaszkodását, törhetetlen hűségét s kérte a püspököt, hogy az egyházmegye papságának és híveinek ó Szentsege iránt érzett legmélyebb hódolatát s őszinte szeretetét vigye a pápai trón számolya elé. Dr. *Steiner* Fülöp megyéspüspök meghattan fogadta e szívből jövő őszinte szavakat, örömmel ígerte meg a kérelem teljesítését és szívélyes szavakkal bucsuzott el a küldöttségtől.

— A város háziról. Az a szomorú csapás, mely *Benedek* Ferencz elhunytával mindnyájunkat ért, egy rövid időre feltartja azokat a vádakat, a melyeket a városházi rendszer ellen telhozni szándékunk volt ebben a számban. Nem illenek a gyászhoz, nem érzelmeinkhez, hogy akkor midőn e nemes lélek kiterítve fekszik ravatalán, hogy akkor is csunya dolgoknak nyilvános szellőztetésével foglalkozunk. Most siratunk, temetünk. De a mint a szomorú szertartásunk tul leszünk, ott talál helyünkön a kötelesség. — Mintán *Seidel* Lajos és ifj. *Hegy* János vizsgálati ügyében a fegyelmi választmány 19-én szerdán délelőtt fog határozni, lapunk legközelebbi száma kivételesen nem szerdán, hanem csüörtökön május 20-án fog megjelenni, a mikor részletes tudósítást is fognak hozni.

— Az országos iparegyesület nevében gróf *Zichy* Jenő elnök és *Gelleri* Mór igazgató hazafias felszólítást intéznek az iparegyesületek elnökségeihez a hazai ipar pártolása érdekében. Ugyanis az ezredéves orsz. kiállítás alkalmával tartott iparos-kongresszuson főleg a műiparosok ismét azzal a panaszszal állottak elő, hogy a magyar társadalom nem pártolja eléggé a magyar ipart és nem méltányolja kellőképp a fiatal magyar műiparosoknak gyakran jelentékeny áldozatokkal járó megalapítását, mert, mint a tapasztalat mutatja, főleg emléktárgyak vagy diszmiűvek és a műipar szempontjából hálás műiparozikokban való szükségleteit rendszerint külföldről szerzi be. Pedig éppen az ezredéves kiállítás elég fényes bizonyítványt állított ki a magyar műipar versenyképességéről. Mivel műiparunk elég erős arra, hogy a magyar társadalom támogatására apellálhasson s mivel a magyar társadalom sokkal hazafiasabb, semhogy a megokolt kérés szót figyelemre ne méltatná, az iparos-kongresszus nevében a mélyen tisztelt Elnökség által képviselt testülethez fordulnak azzal a kéréssel, hogy a tudomása szerint fölmerülő esetekben odahatni méltóztassék, hogy a hatóság, egyesületek vagy magánosok megrendeléseikkel bizárolag hazai műiparosokhoz forduljanak. Tekintettel továbbá ama méltányos és hazafias törekvésre, mely a magyar stílusnak minél tökéletesebb érvényesítése érdekében megindult, melegen ajánlják, hogy egyes disz- és műtárgyak megrendelése alkalmával azoknak magyar stílusban való tervezését és kivitelét követelni méltóztassanak. S hogy a magyar ipar pártolásának hazafias elve tényleg érvényesüljön, kéri, hogy készségesen fölajánlott közreműködésüket az érdekeltek minél többször vegyék igénybe.

— *Strossmayer* püspök lemondása. *Strossmayer* diakóvári püspök, a konkordatum tárgyában Szerbia és a Vatikán közt folyó tárgyalások következtében, szerb püspöki állásáról lemondott. A Vatikán a lemondást elfogadta;

egyben azonban megbizta *Strossmayer*t, hogy az önálló szerb püspökség felállításáig az ügyeket tovább vezesse.

— Halálozás. *Jungmayer* György czimzates kanonok és kistorbágyi plebános május hó 12-én életének 72-ik, áldozarságának 45-ik évében elhunyt. Ideiglenes minőségben *Neumayer* Ferencz számbéki káplán küdettett a plebánia vezetésére.

— A „Fejérmegyei Tanítóegyesület“ székesfejérvári járási köre f. hó 13-án délelőtt 9 órakor tartotta rendes tavaszi közgyűlését a polgári leányiskola nagytermében. *Gyurtsik* Márton elnök előadja, hogy a mult nyáron megtartott tanítói kongresszusra való tekintettel az őszi közgyűlés elmaradt. Jelenti továbbá, hogy sem az őszi, sem a tavaszi pályatételt nem dolgozta ki senki, a mit szintén a milleniumi lázas állapotnak hajlandó betudni. Felolvasatott a mult évi közgyűlés jegyzőkönyve, s annak hitelesítésére két tag küldetett ki. Több folyóügy elintézése után *Boárdy* A. olvasott fel gazdasági irányu ismétlő iskoláról. Előadása folyamán kifogásolja a miniszteri rendelet azon passzusát, a mely csak a 6 osztályt végzett tanulókat utal ezen iskolák végzésére. Ugyazintén változtatni óhajt a mindennapi iskola tantervében, s annak első osztálya számára egy előkészítő osztály felállítását óhajtja. Végül a gazdasági ismereteket már a népskola felsőbb osztályaiban is gyakorlati uton akarja közzölni, *Göbel* J. György örökös tiszteletbeli tag felszólása után a közgyűlés az előadás több pontját, nevezetesen pedig az előkészítő osztályra vonatkozót nem fogadja el, elnök azonban a felolvasónak köszönetet szavaz. *Werner* Tamás „A tanító a társadalomban“ cz. a. értekezik folytatólag, s a tanítóknak a társadalomban való érvényesülésének eszközeit abban látja, hogy 1. tanítói kaszinót alakítsunk, 2. a tanítói gyűlések napirendjét érdekessé tegyük, 3. tanítói szövetségeket és 4. vándorgyűléseket létesítsünk. A tanítói kaszinóra vonatkozólag részletes indítványt olvas fel, a melyet több oldalról történt hozzászólás után a közgyűlés elvben elfogadott, s a részletek kidolgozására egy 7 tagú küldöttséget delegált. A jövő közgyűlésre előadók ajánlkozta: *Magó* Károly és *Knöbel* Elemér, a pályatételek pedig a régiek maradnak.

— A Duna halottja. F. hó 8-án *Rácsalmásnál* a Dunából egy erőteljes férfi holttestet fogtak ki, melyen cipőin és inggalérván kívül semmiféle ruha darab nem volt. Dr. *Vajda* Kálmán tb. járásorvos vizsgálata szerint körülbelül félév óta lehetett a víz alatt.

— Jótékonyág. F. hó 8-án 14-én elhalt *Ruder* Judith magánzó nő végrendeletében 25 forintot hagyott a helybeli szegényeknek, mely összeg 16-án reggel fog köztük kiosztatni.

— A pünkösdi tornaverseny. Városunk szépért s jóért lelkesedő közönsége már hónapok óta nagy érdeklődéssel nézett a nálunk tartandó ker. tornaverseny elé. És ime, a városházi korrupció, e felette érdekes és mulatságosnak ígérkező tornaversenyt is lehetetlené tette városunkban. Szomorú hír ez a nagydiákok egynémelyikére nézve, a kik nem brilirozhatnak sikkes tornaöltözetükben a fejérvári leányvilág előtt s a kiknek nyaktörő produkcióit nem nézheti végig egy-egy kipirult arcu bakfihész aggódó tekintettel. A legfőbb kellemetlenség azonban az, hogy *Pécs* lévén a tornaverseny színhelye, ez a kis mulatság bizony sokba kerül, különösen a szegényebb sorsu ifjaknak. A mi pedig határozottan komoly színezetet ad a dolognak az, hogy több helyről is kaptunk panaszos felszólamlásokat, melyek szerint a helybeli főgimnázium ifjai tekintet nélkül azoknak vagyoni állapotaikra, holmi miniszteri rendeletekkel kényszerítettek a versenyen való részvételre. Mi az igazság érdekében azonnal értesítést szerezünk magunknak a főgimnázium h. igazgatójától, *Alaghy* Dezsőtől, a ki határozottan ki is jelentette, hogy a fenti híresátelek valótlan, mert ilyen miniszteri rendelet nincs és ő senkit sem kényszerít a részvételre. Igaz, hogy az intézet érdeke megkívánja,

hogy a tehetségesebb itjak ne maradjanak ki a szereplők sorából, de nincs jogában sem szándékában erre egyet is kötelezni. És ha akad szegénysorsu tanuló, a ki szeretne a tornaversenyen megjelenni, miként a mult éveken, a jelenben is a segélyegylet fizeti ki költségének nagyobb részét.

— **Értesítés.** A székesfejvári „Vörösmarty-kör“ f. évi május hó végén műkedvelő előadásokat rendez. Az előadások napjával eredetileg csupán f. hó 29 és 30-át tűztük ki. A n. érd. közönség széleskörű érdeklődése folytán azonban, — a műkedvelők készséges belegyezősével, — az előadásokat megismételni vagyunk hajlandók az esetben, ha megismétlendő előadásokra az érdeklődés a helyek előjegyzésével csakugyan oly fckban nyilvánul, a mint azt a műkedvelők önfeláldozó vállalkozása megérdemli. Kérjük tehát a n. érd. közönséget, hogy tájékozott, de előadás eseteire egyszersmind kötelező előjegyzéseit a f. hó 31 és június hó 1-sei előadásokra „Szekekerák és Hornyánszky“ (Szlávik Zsigmond ur) üzletében mihamarabb megtenni szives legyen. Misor: *Folyó hó 29 és 31-én.* „Kukli prédikációk.“ „Egyetlen leány.“ *Folyó hó 30 és június 1-én.* „Apró hirdetések.“ „Frenolog.“ Tisztelettel a „Vörösmarty-kör“ igazgatósága.

— **Pongrácz, Szervác és Bonifác** ez idén még a szokottnál is jobban lehűtötték a levegőt s ha a meteorologiai jelzések nem csálnak, a nedves és hűvös időjárás még egynehány napig fog tartani. A fagyos szentek kezerűen meg szökták büntetni azokat, a kik nem hisznek bennök. Így járt Nagy Frigyes is mikor az egész dolgot babonának mondogta. A sanssouei kastély egész oranzsériája ment tönkre egyszer ezen gondatlansága miatt. A magyar nép azt mondja, ha Mihály napján a meny dörög, akkor a fagyos szentek havat meg jeget hoznak magukkal. Mi igaz ebből mi nem, azt nem tudjuk megmondani, de tény az, kimagyarázhatatlan tény, hogy az időjárás május 13-ika táján hirtelen rosra fordul. Legföljebb minden 6-7 évben esik meg egyszer, hogy a fagyos szentek kimaradnak. Sokan kutaták s igyekeztek megmagyarázni, hogy mihelyt oka az időjárás ezen feltűnő megváltozásának. Elfogadható magyarázatot mindeddig nem kaptunk. Egyek azt mondják, hogy tavasszal az északi jeges tenger jéghegyei olvadni kezdenek s dél felé usznak. Ezek hűtik le aztán a levegőt s a hideg áram május 13-án érné el Európát, magával hozva esőt esetleg hó zivatart is. Ezen indoklás szerint minden évben a sarki jég egyszerre indulna olvadásnak s egyenletes gyorsasággal uszna dél felé, hogy épen május 12-14-ike között ajándékozzon meg bennünket rossz idővel. Azt hiszik részünkről, ez oly képtelenség, melyet nem vehetünk komolyan. Sokkal valószínűbb egy másik hypothesis, melynek komolyan tudományos jellege nem vonható kétségbe. A föld évi utójában a nap körül egy hatalmas meteorrajjal találkozik s ez okozza aztán a gyönyörű csilaghullást, melyet szép novemberi esteiken 13-ika és 14-ike körül láthatunk. Ép egy félével korábban, vagyis május 13-án a raj a föld és a nap között van, tehát a nélkül, hogy a meteorokat láthatnók, ezek a nap melegeitől sugarait, melyeket ez a földre lövel, utjokban feltartják. Így mintegy ernyőt képeznek s ez által annyira lehűtik a levegőt, hogy a vizpárák felhőknek sűrűsödnek össze s folytonos hideg esőzések jelzik a fagyos szentek megérkezését. Azt modják különben, hogy ugyancsak ez a meteoraj homályosította el a nap körüljárt három napon át 1847-ben, mikor a mühlbachi ütközetet vívták.

— **Az erősebb nem.** Ez a czíme annak az éles, metszőhangú kritikának, melyet *Marni J.* asszony mond az *Echo de Paris* hasábjain a férfiak viselkedése felett a párisi nagy szerencsétlenség alkalmával. Az összes névjegyzékek közül, jegyzi meg a szellemes írónő, melyeket a halottakról, jelenvoltakról, áldozatokról stb. felvettek, csak egy hiányzik: a férfiaké. Pedig

a ki ezt összeállítaná, igen fényes bizonyítékát nyújthatná a férfiak gyávaságának. Sok férfi volt jelen a bazárban, ez kétségtelen. Ottlétüknek véres bizonyítékai találhatók, számos nő arczán és tagján, kiket talán a tűzvérs megkímélt volna. A statisztika hasonlíthatatlanul nagy számáról tanuskodik azon szerencsétleneknek, a kik *botátésektől* és *csipősarkoktól* eredő sérülések áldozatai. Ami körülbelül annyit jelent, hogy az emberi nem izmosabb része azáltal menekült meg, hogy utját a letiport női testekre építette. Az életben maradt hölgyek természetesen halgatni fognak erről. De vajon milyen tekintet fog majd vetni X... urhölgy vagy Z... kisasszony a jövő télen táncosára, ha annak kecsesen feléje nyújtott kezében majd felismeri azt az öklöt, mely a végzetes napon arczába csapott. Azonban mégis akadtak egyes bátor férfiak. Első sorban két orvos. Továbbá olyanok, a kiket sem felelősség, sem rokonság, sem barátság nem fűzött a jelenvoltakhoz, ezek *munkások* voltak, akik éppen arra mentek, úgy a mint voltak, — sétapálczákat nélkül. — fogtak a mentéshez, amelyről az „*urak*“ megfeledeztek. Siettek is őket megjutalmazni, természetesen nem a becslétrenddel, mert ehhez nem elég előkelők. Miután pedig hamar megkapták jutalmukat, a dolog szóra sem érdemes többé.

— **Vörösmarty Mihály szobra.** A budapesti katolikus kör nemes agitációja folytán immár 4000 forint gyűlt össze a **Vörösmarty Mihály szobrának** megalkotásához szükséges pénzalapra. A kör gyűjtését a nagy költőhöz méltó lelkesedéssel folytatja, míg egy oly összeg áll rendelkezésére, amelylyel tervét kiviheti.

— **Menetrend változás.** A „Balatontavi gőzhajózási részvénytársaság igazgatósága ezenel közhírré teszi, hogy *f. évi május hó 19-én* (szerdán) a gőzhajó d. e. 11 óra helyett d. u. 2 órakor indul Siófokról Balatonfűredre. Balatonfűredről a hajó a rendes időben, vagyis d. u. 3 órakor indul vissza Siófokra.

— **Agyonütötte a fal.** *Pázmándon* f. hó 10-én egy ledülő kőfal *Farsang* Antal 22 éves munkást maga alá temette, ki rövid 2 óra mulva belső elvérzés következtében meghalt. Halálának önmaga volt okozója, mert társai figyelmeztetése ellenére is a fal alját annyira kiásta, hogy az magától eldőlt. agyonütötte a szerencsétlent. Temetése az egész község részvéte mellett 11-én volt.

— **Pánczélszoba.** Régebben az emberek ültöttek magukra pánczelt, a modern emberek óvatossága pedig a szobákat övezi aczéllémmel, hogy védje a tüztől, no meg a furfangos betörőktől. A *Székesfehérvári Takarékpénztár* egyike a legelső vidéki pénzintezeteknek, a mely ilyen aczélszobát rendezett be. Husz napig dolgozott a szoba elkészítésén a bécsi Becher és Hildesheim czég, míg most már átadható a használatnak. Erre vonatkozó hirdetésünket ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Regény az életből.** Szép, fiatal leány volt, szelid és jó szívű. Az ifju évek ama szakát élte, midőn a csalódástalan lélek oly szépnek, oly eszményinek látja ezt az önző reális világot. Abban a korban, midőn még minden virág nekünk virít, midőn a felhők a mi izeneteinket viszik a messze távolba, midőn a szellő az ő sóhajtását hozza, a derült ég boldogságunkon mosolyog, midőn az őszi eső és szomorú lombhullatás a mi fájdalomainkat siratja, gyászolja. És ez a kor a leánylélek virágfakadása. Ábrándjaiban megrajzolja magának az ifjut, mint az író a regényhősét: delitermetű hatalmas férfunak, a ki könnyedén győzi le az eléje tornyosuló akadályokat, vagy ábrándos, szelidlelkű ifjunak, a kivel együtt fognak majd álmodozni a virágos kert jazmin lugasában. Legyen a férfi hős, mind Coriolán, vagy gyengéd, mint egy trubadur, de mindenkör feltétlenül nemes, becsületos. Így álmodozott ő is s mind bimbózó virág várta a fejlesztő napsugarat. És eljött a napsugár, azaz a napsu-

garban ragyogó egyenruha és az egyenruhában feszülő ifju. *Belik* Katalin ugyan nem ilyenek várta, de végre is megérkezett. És milyen csodás, hősies dolgokat tudott elbeszélni? Milyen epedőn, gerlicze módra hizelegni? A leány hitt neki. Feltárta előtte ártatlan lelket, mielőtt olvasott volna a csábító gonosz szívében. Mindennapi történet ez! A tudatlan leányka megszerette az ifjut szívből, igazán s úgy megszeratta midőn eltávozott, mintha bizony nem is az dicsekedett volna társai előtt „jöttem, láttam, győztem“ féle szavakkal. Levelet irt a távozó után, de válasz nem jött egyre sem. Kinos emlékek, reménytelen szerelemmel szívében sorvadozott nap-nap után. Végre a virágos hónapnak, májusnak eszején találkozott kedvesével *Tárnokon*, de az bizony szóba sem állott vele. Ez annyira elkésztette a szegény leányt, hogy foszfor oldatot ivott s hosszu szenvedés után f. hó 4 én este meghalt. E leány szerencsétlen vége szomorú tanulság, hogy a tapasztalatlan ifjak életében miént válik a virágfakadás virág — hervadássá.

— **Egy új gyógykezelési módszer.** Általános feltűnést keltett a tudományos és társadalmi körökben dr. *Kovács* Iszó orvosnak egy már évek óta gyakorolt és kipróbált új specialis gyógykezelési módszere, melylyel asthma, szív- és vesebajokat, hólyag- és borbetegeket kezel. Fentnevezett orvos ezen betegségeket új elvi szempontból kiindulva a vér tisztítása által gyógyfűvekkel gyógyítja és rövid idő alatt, nemcsak Budapesten, hanem az ország majdnem minden részében, sőt annak határán túl is valóban feltűnő s bámulatos eredményei által tünt ki. Dr. *Kovács* Iszó május hó óta *Budapesten. Andrássy-ut 47. szám* alatt lakik.

— **Fodor József fényképészete.** Mindazoknak, a kik hű és szép kiállítású fényképeket akarnak készíttetni, a legmelegebben ajánljuk Fodor József fényképész műtermét, mely a Pribék-féle helyiségben van az izr. imaház mellett. Ez a tehetséges fiatal fényképész rövid idő alatt valamennyi helybeli versenytársát felülmulva egy felvételeinek hűsége, mint azok gondos és előkelő kiállításával.

— **Egyházi szerek, zászlók, miseruhák, keresztutú- és oltárképek, csillárok, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére** ajánlkozik **Szűts és társa**, a bibornok-érseki és Magyarország herceggiprímásának udvari szállítói. Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utca.

— **Alkalmi vétel.** *Steininger* Sándor üzletében most igen alkalmoszerű bevásárlásokat lehet tenni, mivel a legutóbbi tüzeset alkalmával a legesekezebb módon is megsérült áruk *hallatlan olcsó áron* adatnak el. Eladásra kerülnek, mint ilyenek: *csipkék, divatelmék* s egyéb *női divatárúk*. Aki ez alkalmat felakarja használni, annak ajánljuk, hogy mentől hamarabb keresse fel *Steininger* üzletét, mert ilyen alkalmat nem egy hamar fog a véletlen nyujtani.

Irodalom és Művészet.

A **lourdesi Novena.** A bold. Szűz tiszteleinek legkedvesebb könyve most jelent meg 2-ik kiadásban. Kilencz napra felosztva közli a lourdesi esemény történetét, közbeszélt fejtegetésekkel; azután megfelelő imákat tartalmaz, s betejezésül több csodás gyógyulási eseteket. A „függelékben“ imák vannak reggelre és este; ájtatosságok a szent misére és a szent-ségekhez való járulásra; legvégül a három nyilvános litánia. Imakönyvül is használható elmékedési könyv, alkalmas minden időre, különösen május havára; oktató részében a bold. szűz tiszteletére való legszükségesebb tudnivalókat közli, hitbuzgalmi részében pedig kevés elmékedések között oly történeteket ad elő, melyek mint legújabb keletű nyilvános csodák kiváló hatással vannak az olvasóra. Legfőképen mint az ájtatosságnak olyan alakja érdemli meg a kiváló figyelmet, melynek gyakorlása folytán igen sokan tapasztaltak csoda-

latos eredményt testi bajokban és lelki szenvedésekben. Ara füzve 60 kr., kötve 90 kr. A mű kapható Adjutus Secundus utján, vagy pedig Reizer János könyvkereskedésében Szatmáron.

Scotti híres Elmélkedéseiből. papok számára megjelent a IV-ik kötet. Az egész mű 4 kötetre, 100 ivre terjed, ára kötetenkint 1 fjt 50 kr. v. 5. s. assignanda. Az év minden napjára közöl elmélkedéseket a vasár és ünnepnapra evangéliumok alapján. Szellems gondolataival egyrészt eszményi vitáztatásban mutatja be papi hivatásunkat, másrészt képeseké tesz sőt ihlettségbe is hoz lelkes szent beszédek tartani (a hétnek hét napjára való tekintettel hét éven keresztül is.) Főnséges eszméi folytán a megszégyenülés tétele nélkül bátran lehet e becses művet a ft. papság kiváló figyelmébe ajánlani. A fordító czíme: Adjutus Secundus áldozár, Szatmár, kath. főgymnasium. Kívánatra megtekintés végett is meg lehet a művet kapni.

Közgazdaság.

* A trieszti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 12-én tartott 65-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1896. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő igen terjedelmes zárszámadás 60 oldalra terjed és mint minden évben az idén is számos rendkívül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz. Ezen jelentésből látjuk, hogy a központi igazgatóság napirend előtt szomorú kötelességnek felelt meg, midőn elhunyt felejtethetlen érdemű magyarországi képviselőjéről *Rott Józsefről* következőképen emlékezett meg kegyeletteljesen: — *Rott József* budapesti képviselőgúnk főnöke, legelőkelőbb munkatársunk, ki kora ifjúsága óta felülmulthatatlan buzgalommal szentelte teljes tevékenységét és szellemének kiváló adományait a társaság érdekeinek, a mult év végén súlyos betegségnek esett áldozatul. *Rott József*, elhunyt kártársunk emléket mindig tiszteltek fogjuk tartani és Önök bizonyosan csatlakoznak mély gyászunkhoz és ennek ünnepest kifejezést is fognak adni.

Az évi jelentésből látjuk, hogy az *életbiztosítási osztály díjtartaléka* 1896. évi december 31-én 3,082,782 fjt 61 krral 48,914,700 fjt 37 krra emelkedett. Az ugyanakkor érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 189,549,380 fjt 95 krt tettek ki, míg az év folyamán bevett díjak 7,887,184 forint 57 krra rugtak.

A *tűz- és szállítmány-biztosítási ágakban* a díj- és illeték-bevétel 11,660,231 foínrt 19 kr volt; miből 4,094,798 fjt 10 kr viszontbiztosításra fordított. úgy, hogy e tiszta díjbevétel 6,665,463 fjt 10 krra, mely összegből 3,315,001 fjt 39 kr, mint díjtartalék, minden tehertől menten, a jövő évre vitétt át. A jövő években esedékessé váló díjkielezvények összege 31,896,255 fjt 27 krra emelkedett.

Károhert a társaság 1896-ban 9,890,288 fjt 74 krt folyósított. Ehhez hozzáadva, az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 291,047,887 fjt 35 krra igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből *házaakra* 54,452,856 fjt 37 kr esik, mely összeget a társaság 166,000 *küresetben* fizetett ki.

A *nyereségtartalékok* közül, melyek összesen 6,554,104 fjt 64 krra rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti *nyereségtartalék*, mely 2,025,000 fjt 00 krt tesz ki, az *értékpapírok árfolyam-ingadozása* és fedezetére alakított tartalék, mely dazára annak, hogy e czélra egy 500,000 forintos *külön tartalék* áll fenn, az évi nyereségből kihalított 820,000 fjt 00 krral 3,849,104 fjt 94 krra emeltetett fel és továbbá a 80,000 fjt 00 krra *két-s követelések tartaléka*. — Ezekon kívül fennáll még egy 120,000 fjt 00 krra *külvő külön alap*, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsé.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idei áttutalások folytán 61,051,211 fjt 83 krról 66,174,010 fjt 30 krra emelkedtek. Ezen értékek közül *több mint 18 millió magyar értékekre esik*.

Ezen alkalommal felemlitendők tartjuk, hogy a *cs. és kir. felséges uralkodó család magán- és alapítványi uradalmának* Magyar-, Cseh- és Morvaországban levő összes épületei, leltári készletei és terményei, valamint gyárjai tűz ellen a *trieszti álta-*

lános biztosító társaságnál (Assicurazioni Generali-nál) és a természetnyek *jég ellen* az Assicurazioni Generali leányintézeténél, a *Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaságnál* hosszú időre lettek biztosítva.

Apró hirdetések.

ELADÓ BILIÁRD.

Eladó egy forgatható biliárd asztal, teljes felszereléssel. Czím a kiadóhivatalban.

BUTOROZOTT SZOBA

kiadó magános urnak takarítással együtt. Czím a kiadóhivatalban.

KITÖMÖTT ÁLLATOK

igen jutányos áron kaphatók. Czím a kiadóhivatalban.

HÁZVEZETŐNŐI

állást keres egy a háztartás minden ágában járatos fiatal hölgy. Légszívesebben papi házhoz menne, vagy mint anya helyettes árva gyermekek mellé. Ajánlatok „Csendes Otthon” czím alatt a kiadóhivatalba küldendők.

FIATAL ÁRVA

leány, igen jó családból való, mint házikisasszony keres alkalmazást nri családnál, esetleg magános öreg urhoz is elmegy. Ajánlatokat „Árva leány” czímen továbbit a kiadóhivatal, abból egyuttal a czím is megtudható.

BUTOR.

Több igen jókarban lévő háló- és ebédlőszobába való butor jutányos áron szabad kézből eladó. Czím a kiadóhivatalban.

ELADÓ HÁZ.

Egy 5 szobából és 2 konyhából álló, szükséges mellékkellyiséggel ellátott, kerttel bíró

lakóház jutányos árért eladó. Czím megtudható a kiadóhivatalban.

GAZDAASSZONYNAK

ajánlkozik tisztességes, sorstól üldözött, intelligens, fiatal özevgy, csakis papi házhoz, hol lelkigyakorlatokon részesülhet; jó gazdasszonyi bizonyítvánnyal bír, jó főző. „Becsületes nő” czímen a kiadóhivatalba.

Legelőcsőbb és legjobb BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSI!

a legelőcsőbb és legelőcsőbb jégsekreényekben

PICK MÓR

bádogos üzletében, Nádor-utca.

Ugyanitt

megkaphatók az ujonnan érkezett csinos mosdó készletek, pompás madár kalitok saját készítményű fürdő-kádak, egész konyhaberendezések, legjobb világítással bíró áltó- és függő-lámpák, különféle fagyalt-gépek, ugyszintén

épületmunkálatok

u. m. fedések, csatornázások stb. a legelőcsöbbsen elvállaltatnak.

Jó ajánlatokkal rendelkező

ÜGYNÖKÖK

alkalmazást nyezhetnek magas jutalék mellett a legnagyobb osztrák faredő-gyárnál, hol e szakmába vágó munkák készíttetnek.

Goldschmied és Schvab
Prága-Bubna.

A budapesti orsz. kiállítás.

ARANY ÉREM. — 1896. — ARANY ÉREM.

Császári és királyi udvari szállító, a koronás aranyéremkereszt tulajdonosa
AZ „ARANY SISAKHOZ.”

ROSENTHAL H.

KATONAI EGYENRUHA, HADIFELSZERELÉSI GYÁRA

A m. kir. I., IV., V. honvéd-kerületek tisztii egyenruházatainak, a Ferencz József nevelőintézet, a fő- és székváros m. kir. államrendőrsége és a Bács-Bodrog vármegyei rendőrség szükségleteinek szerződéses szállítója.

FŐ-ÜZLET:
V. Gizella-tér 1. sz. BUDAPESTEN Gyár: VI., Bulyovszky-u. 39.
(Harsányi palota.)

FIÓKÜZLETEK:
SZÉKESFEJÉRVÁR, Kossuth-utca 18. LEMBERG, Kopernikus-utca 9. szám. POZSONY, Hid-utca 4.

Minden fegyvernembeli tényleges és tartalékos tiszték, hadapródok és egyévi önkéntesek, teljes felszereléseik, a m. kir. csendőrség, rendőrség, tűzoltók, stb. egyletek egyenruhái a legjutányosabb árak mellett készíttetnek.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghoz. Élel-biztosítási ág 1896.

KIADÁS.

BEVÉTEL.

Main financial statement table with columns for 'forint', 'kr.', and 'forint', 'kr.' for both 'KIADÁS' and 'BEVÉTEL' sections. Includes sub-sections like 'Kártérítések', 'Tartalékok', and 'Nyereség- és veszteség-számla'.

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghoz. — Élel-biztosítási ág. (1896).

Second financial statement table, similar to the first, detailing 'Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghoz. — Élel-biztosítási ág. (1896)'. It includes detailed breakdowns of income and expenses.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1896. december 31-én.

Balance sheet table titled 'VAGYON.' with columns for 'A tétel neve', 'A', 'B', and 'ÖSSZESEN'. It lists various assets and liabilities with their respective values in forint and kr.

At 1896. decz. 31-én a fűvővekre érvényben maradó díjtarifáznak értéke: frt. 31.806.255,27.

A cs. ktr. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben. Baró Bruck Otto, Romanin-Jacur Manó, Baró Mörpurgó József, Segrő V. HEGERDÜS SÁNDOR, igazgató-tulacós.

Magyarországi vezérügynök: Steinhardt, Poór. Az intézet hivatalos helyiségei Budapestben, Dorottya-utca 10. szám alatt, az intézet saját házában.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR

saját hivatalos helyiségeiben

EGY TELJESEN TÜZ- ÉS BETÖRÉS-MENTES

PÁNCZÉL-SZOBÁT

rendezett be.

Ezen helyiség padlója, boltozott mennyezete és minden négy oldaltala erős páncél sinekből készült sűrű hálózattal van bevonva, melyre ismét keményített nehéz acél páncél-lemezek vannak erősítve: az egész helyiség tehát minden oldalról acélpánczállal van körülvéve, úgy hogy abban betörni emberi előrelátás szerint egyáltalában nem lehet.

Ezen páncélszobában értékpapírok, okmányok és értéktárgyak megőrzésére alkalmas, vert vasból készült, külön-külön elzárható.

72 PÉNZTÁRI REKESZ (SAFE)

is van elhelyezve, melyeket a t. cz. közönségnek rendelkezésére bocsájtnak esekély évi 10 és 15 frt díjért.

Ilyen rekesz bérlése teljesen pótolja egy biztonság tekintetében a rekesz tűz- és betörés elleni biztonságáról fel nem érő költséges szekrény beszerzését és elhelyezését.

Midőn ezen új berendezést a t. cz. közönségnek becses tudomására hozzuk, egyttal annak megtekintésére tisztelettel meghívjuk.

Az igazgatóság.

RÓDE IMRE

URI ÉS NŐI DIVAT ÜZLETE

Sz.-Fejérvárott, Nádor-utca 12.

A mélyen tisztelt vevő közönség becses figyelmét bátorkodom felhívni, tavaszi és nyári árukra, melyek új üzletemben nagy választékban, legjobb minőségben olcsó árakon szerezhetők nállam be: u. m. divatos férfi és fiu kemény és puha

KALAPOK.

Női, férfi és fiu szalma kalapok.

Férfi Chiffon ing

sima, szegélyezett, himzett gallérok fehér és színes, divatos formákban, férfi hálós ingek, a legjobb gyártmányu lábravalók szatén és köpper

REKLAM NYAKKENDŐK

a legdivatosabb formában és színekben drh. 20—25 kr.

BŐR KESZTYÜK

elismert legjobb gyártmányu női- és férfi, minden létező színekben 1.20.

Nagy választék szövött árukban

u. m. férfi, női és gyermek harisnyák, női, férfi czérna, és selyem kesztyük. Női, és férfi nap- és esernyők, kész fiu, és lányka ruhák, női bluzok, kötények mosó, és lüszter, válfüzők (mider), csipkék szalag és Schveiczi himzések, kötő és horgoló pamutok gyöles vásznak siffon, és minden e szakmába vágó rövidáru czikkek.

Csak esekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

kaphatók!

Legújabb divatu tavaszi-gallérok és kabátok.

Kész férfi- és gyermekruhák

minden nagyságban. Kanavász, vászon és minden e szakmába vágó czikkek, valamint

ingek, gallérok és lábravalók, nap- és esernyők dus választékban.

— Nagy raktár asztal- és futó-szőnyegekben. —

LÓWY ADOLF + + + + +
+ + + + + **SZ.-FEHÉRVÁR.**

(Felmayer mellett.)

TEJES MENYASSZONYI KEMÉNYEKET ELVÁLLALOK.

— ICSERÉNY HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE —

IFJ. FÜSTER IMRÉNÉ

butorraktára és kárpitos-üzlete Sz.-Fejérvárott, Iskola-u. 10.

Ajánlja saját gyártmányu:

háló, ebédlő, szalon és uri szoba berendezéseit, melyek művészi kivitelben mindenkor raktáron vannak.

Egész lakosztályok bebutorozása rövid idő alatt izlésesen és jutányos áron készíttetnek.

ANTIK, ROKOKÓ, BAROCK-STYLÜ BUTOROKAT SAJÁT RAJZAI ÉS TERVEI SZERINT KÉSZIT.

Elvállal tapettázásokat jótállás mellett.

Butortermi a nagyközönség rendelkezésére állanak és bármikor megtekinthetők.

Nyomatott Számmer Imrénél, Székesfejérvárott.